

FONEM

- Fonem merupakan unit bahasa terkecil yg disebut sbg bunyi bahasa.
- Fonem ialah bunyi bahasa yang menunjukkan perbezaan erti. Misalnya, kata **bayang** dan **layang**. Bunyinya hampir sama. Yang membezakan antara dua kata itu ialah fonem **[b]** dan **[l]**.
- Oleh sebab berbeza makna, bunyi **[b]** dan **[l]**
- dianggap sebagai dua fonem yg berasingan.

Samb. fonem

- **Cara penulisan :**
[b] dan [l] ditulis dalam kurungan menegak untuk menggambarkan sesuatu bunyi.
- Apabila telah terbukti [b] dan [l] dua fonem berasingan, maka kurungan berubah menjadi sendeng spt /b/ dan /l/.

Samb Fonem

- Contoh bunyi-bunyi berbeza dalam pasangan kata ini merupakan fonem yang berasingan:
- /baru/ - /balu/   /siang/ - /tiang/
- /tabah/ - /tapah/   /renek/ - /nenek/
- /tekak/ - /tegak /   /rewang/ - /rawang/
- /wang/ - /bang/   /kali/ - /kari/

Samb Fonem

- Pasangan kata yang menunjukkan perbezaan perkataan paling kecil tetapi mempunyai makna berlainan, dinamakan pasangan minimal atau pasangan terkecil.
- Sekiranya pasangan perkataan tidak berbeza maknanya, maka bunyi berbeza itu bukanlah dua fonem berasingan tetapi merupakan alofon dpd satu fonem.
- Contoh : /faham/ - /paham/
/bilik/ - /bili?/